

Юлія ВЕНЦ

КАМІНЬ ТА СКУЛЬПТУРА

Камінь та скульптура — це нерозривно пов'язані між собою матеріальні речі, які доповнюють та допомагають розкрити одне одного, поєднані однією тематикою. Зараз стало популярним влаштувати пленери, де по-дружньому збираються майстри своєї справи, аби втілити та увіковічнити свої задуми у виворах мистецтва [1].

Нещодавно в невеликому містечку Коломия, що на Івано-Франківщині, відбувся плерен скульпторів: вісім митців працювали пліч-о-пліч на подвір'ї Коломийського педагогічного коледжу, створюючи «7 чудесних писанок». Кожен приїхав на плерен із власними задумами і сподіваннями, досвідом. Коломия позиціонує себе писанковим краєм. Писанка — це бренд, який потрібно розвивати. Тому на основі її мотивів, що сягають глибини віків та дають насагу тисячам художників сучасності, було створено вісім неповторних шедеврів. Працювали над скульптурами митці зі Львова, Кам'янця-Подільського, Запоріжжя, Івано-Франківська та Коломиї. Усі вони захопилися ідеєю писанки і натхненно творили. З кожним днем скульптури набирали обрисів, мистецький задум ставав зрозумілішим.

Сергій Жолудь із Запоріжжя народився 1983 р. Здобув класичну для скульптора освіту: спершу закінчив коледж декоративно-прикладного мистецтва ім. І. Труша, а продовжив навчання в Національній академії мистецтв у Львові за спеціальністю «скульптура». Закінчивши магістратуру, став самобутнім митцем і викладачем художньої школи у Львові. Історія його участі в пленерах доволі довга. Перший плерен скульптури, до якого він долучився, відбувся у Жовкві: там працював із пісковиком на території замку. У 2007-му в Дніпропетровську взяв участь у плерені, приуроченому до «Євро-2012». 2009 р. — у с. Буша на Вінниччині разом з колегами створив козацьку дорогу. Відтоді щороку навідується у край козацької слави.

Сергій — різнобічний скульптор і вміє приборкувати різні матеріали. Зокрема, на плерені у Приморську він працював з вапняком на морську тематику.

На його думку, кожен пленер насамперед має об'єднати людей і дати їм шанс поспілкуватися. На такі заходи зазвичай з'їжджаються люди з різних міст, областей і навіть країн, їм цікаво перейняти певний досвід, познайомитися з іншими техніками виконання і поділитися власними здобутками. Сергієві Жолудю приємно, що його робота «Народження» прикрасить і без того гарне місто. Ідея скульптури, створеної в легкій манері, полягає в тому, що з писанки виростає дуб, який обіймає дівчина у вишиванці [2].

Антон Лубій народився 1984 р. на Сумщині у місті Ромни, але як митець зростав у Львові. Спершу закінчив коледж декоративно-прикладного мистецтва ім. І. Труша, продовжив освіту в Національній академії мистецтв у Львові. У 2007 р. вперше взяв участь у пленері — Бушанському. Того ж року працював пліч-о-пліч з іншими скульпторами у Тустані. Власне, ці заходи молодий скульптор відвідував протягом 4 наступних років. У 2010 р. був на пленері в Черкасах. Брав участь у пленері з різьблення по дереву «Деревляндія», творив на фестивалі «Живий камінь». Неодноразово співорганізовував пленери в рамках етнофестивалів. Попри доволі молодий вік його роботи виставлялися на шести персональних, а також на численних всеукраїнських виставках. Робота Антона в Коломиї — це два кремезні духи гір, котрі тримають писанку як символ традицій.

Сергій Кляпетура із Кам'янця-Подільського вже змалку відчув потяг до мистецтва. Народився 1971 р., навчався у Львівській академії мистецтв. Нині працює викладачем у Кам'янець-Подільському національному університеті, де передає студентам секрети створення скульптури.

Перший для Сергія Кляпетури пленер відбувся у Прибалтиці в 2005 р. — це був міжнародний кам'яний пленер, де довелося працювати з гранітом. Така робота надихнула митця на організацію та участь у фестивалі «Петраманія» в рідному Кам'янці-Подільському (2008–2012). 2009 р. у складі збірної команди України скульптор їздив у Квебек (Канада), де працював із незвичним і крихким матеріалом — льодом. Розвинув це вміння у Грузії, де взяв участь у фестивалі витворів із криги.

Сергій Кляпетура багато разів бував у Коломиї, але проїздом. Лише цього разу йому вдалося повною мірою насолодитися красою нашого міста. Скульптор каже, що не шкодував сну і зранку прогулювався вузькими, ще сонними, вуличками. Про пленер Сергій Кляпетура відгукується лише захоплено. Його скульптура «Благословенне» зображає янгола, який обіймає писанку.

Соломія Гороб'юк — наймолодша учасниця пленеру в Коломиї. Вона народилася 1990 р. і є студенткою Львівської національної академії мистецтв. Перший пленер, в якому Соломія взяла участь, відбувся три роки тому у селищі Лаврів, неподалік від польського кордону. На благословенній монастирській землі скульптори фантазували на тему свят. Це була перша практика з великим

матеріалом. Доволі тендітна дівчина легко підкорила собі брилу каміння, перетворивши її на витончену скульптуру.

Зазвичай Соломія працює з металом, тобто з литвом бронзи з додаванням кування. «Неможливо бути дуже жіночною, тому що тебе тоді не вважають конкурентом. Через професію доводиться поводитися дещо гостріше. Мені дуже подобається те, чим я займаюся, і не уявляю, що може бути кращим за скульптуру», — каже дівчина про своє ремесло і співпрацю з чоловіками.

У своїй скульптурі, подарованій Коломиї, Соломія зобразила берегиню українських традицій. Інтерпретувати її витвір можна по-різному, але все ж найвиразніше проглядається стилізований образ жінки з візерунками. Щоб побачити нюанси, слід вдивлятися довше і прискіпливіше.

Гордій Старух народився 1988 р. Він є випускником коледжу декоративно-прикладного мистецтва ім. І. Труша. Гордій — скульптор у третьому поколінні, чим дуже пишається. Своєю головною школою вважає батьківську майстерню.

Старух взяв участь у понад 20 мистецьких пленерах: по каменю, дереву, снігу, льоду і піску. Гордій не цурається жодного матеріалу: каже, що кожен має свою родзинку. Оскільки в Коломиї працював з пісковиком, то і любить його наразі найбільше. «Він теплий, приємний. Останнім часом я працював на Поділлі, і там він всюди, з ним приємно мати справу», — каже Гордій Старух. З гранітом він також «товаришує» і каже, що це благородний камінь, від якого віє холодом і аристократизмом. На писанках часто трапляється космогонічний мотив: дерево життя і два птахи; дерево життя, гори і річка. Скульптор задумав використати для своєї скульптури колядки про створення світу: за ними спочатку була вода, а посеред неї — дерево, на ньому сиділи голуби чи соколи. Птахи по черзі пірнали у воду і діставали три різні камені, з яких постали сонце, місяць і зірки. Ідея скульптури полягає у тому, що третім птахом може стати людина, відчувши себе у ролі творця. Скульптура Гордія Старуха має сподобатись молодятam — чимало пар уже сфотографувалися біля неї. Для цього там прилаштована спеціальна сходинка, на яку можна стати і відчути себе творцем, або ж молодята можуть стати разом, але однією ногою.

Дарія Альошкіна — скульптор зі Львова, походить із Вінниччини. Вона народилася у родині скульпторів, а тому при виборі професії питань не виникло ні в кого. Вищу освіту здобула у Львівській національній академії мистецтв.

1996 року Дарія вперше взяла участь у пленері скульпторів. Відтоді вона долучилася до кількох десятків всеукраїнських пленерів, а також до трьох міжнародних, що відбувалися в Польщі. Її роботи можна побачити у багатьох точках України: Києві, Жовкві, Калуші, Іллічівську, Тустані, Буші.

Дарія Альошкіна реалізується також свій режисерський талант: в театрі тіней «ДИВ» у Львові. Театр із гастрольями відвідав уже багато міст. Крім того,

вона створює майстерні витинанки із паперу. У цьому виді мистецтва вже мала три персональні виставки і активно пропагує витинанку у Львові.

Не випадково улюбленим матеріалом для Дарії є пісковик, бо родом вона з місць, де є багато кар'єрів пісковика. Дарія також має дві персональні виставки робіт із каменю. Витвір Дарії Альошкіною цілком народився в Коломиї. Саме це місто надихнуло її і підказало вирішення скульптури «Кура-Чубатура» — ця берегиня всіх місцевих писанок є символом Коломиї [3].

Роман Захарчук — єдиний представник Коломиї на пленері скульпторів «7 чудесних писанок». Він народився 1961 р. і навчався у Коломийській середній школі № 2. Потім вступив до Косівського художнього училища. Творчість довелось перервати роками служби в армії. Роман Захарчук знаний і як живописець, іконописець. Важливий бік його мистецтва займає скульптура. Наш крайнин є великим шанувальником класичного мистецтва, у скульптурі сповідує пластику та реалізм. Робота коломийського скульптора вирізняється серед інших своєю витонченістю.

Роман Захарчук створив чимало скульптур, які прикрашають багато мальовничих міст, але досі серед них не було Коломиї. Нарешті настав час поділитися своїм мистецтвом із земляками. У скульптурі «Початок» митець намагався поєднати реалізм, психологізм та сакральну тематику. Писанка символізує початок життя: Адам і Єва обіймають писанку.

Богдан Гладкий приїхав з Івано-Франківська. Любов до прекрасного покликала молодого амбітного хлопця за парту училища декоративно-прикладного мистецтва ім. І. Труша, де він навчався у визнаних митців. Після армії Гладкий завершив навчання у Львівській національній академії мистецтв, де залишився працювати на кафедрі. До Івано-Франківська переїхав 1997 слідом за дружиною.

Богдан Гладкий часто бере участь у пленерах, особливо в Кам'янець-Подільському. Робота Богдана Гладкого на пленері «7 чудесних писанок» «Писанкові мої оберіги». Писанка — це трамплін, дороговказ і підґрунтя для малечі, яка виходить на старт життя.

Після завершення скульптурного пленеру експонати стали окрасою парку сучасного мистецтва.

1. Хофман В. Основы современного искусства: Введение в его символические формы. — СПб., 2004.

2. Пленерна та виставкова пластика: Каталог. — Львів, 2012.

3. Куценко О. По-сусідськи: На каву до Дарії Альошкіної [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://lviv-online.com/ua/articles/>

Анотація. У статті Ю. Венц «Камінь і скульптура» досліджується проблема сучасної української скульптури з каменю на прикладі Коломийського скульптурного пленеру, розглядаються фольклорні символи у трактуванні сучасних українських скульпторів.

Ключові слова: пленер, сучасна українська скульптура, образність, народність, креативне мислення.

Аннотация. В статье Ю. Венц «Камень и скульптура» исследуется проблема современной украинской скульптуры из камня на примере Коломыйского скульптурного пленера, рассматриваются фольклорные символы в трактовке современных украинских скульпторов.

Ключевые слова: пленер, современная украинская скульптура, образность, народность, креативное мышление.

Summary. The article «Stone and sculpture» by Juliya Vents explores the problem of modern Ukrainian stone sculptures by example of Kolomyia sculpture plein-air, researches the interpretation of folk symbols by contemporary Ukrainian sculptors.

Keywords: plein-air, contemporary Ukrainian sculpture, imagery, folk, creative thinking.